

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
în Austro-Ungaria:
..... 20 cor.
..... 10 cor.
..... 5 cor.
..... 2 cor.
Dumăneacă pe an 1 cor.
Număra și stămate pe un
40 franci

scripse nu se însoțesc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERȚIUNILE:
de un și garsonaj: perso. stat. 12
leu; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație
—
Astă abonamentele, cât și toate
alte sunt a se plăti înainte în Arad
—
Telefon per lină oraș și comitat
—
Scrisori retrăse de la prime

catolicismul în politică.

parte a Slovacilor are nenorocirea
rădăcină bisericească la biserica romano-
catholică. Aceștia au să supoarte două cruci:
este crucea presiunii și corupțiunii
politice, și apoi crucea presiunii
bisericești rom.-cath., ambele duș-
de moarte naționalităților. Cea dintâi
mai ales umerii poporului; ear a doua
umerii conducătorilor poporului, adică
șefilor cari în biserica autocrată apu-
stau la absoluta discrețiune a episco-
pului Vaszary, primatul Ungariei a
să terorizeze preoțimea rom.-catholică
naționalitate slovacă prin următorul ordin
vicarului primatului Jedlicska Pál, din
Nagyszombat.

Ilustrisime și reverendisime domnule
Așa sunt informat, că din incidentul
politic care sunt în decurgere în
viața mea și mai ales în partea de pe
vicariatul din Nagyszombat arădat
un partid, care nu stă pe baza na-
ționalitate maghiară, ci din contră, are tendințe
slovace. Cu toate că sunt convins despre
și conduita patriotică a preoțimii
de necesar să o declar, că m'ar
prea dureros și nespuse de mult aș re-
dacă s'ar întâmpla, că împotriva aștep-
te, s'ar afla între preoțimea mea
care ar pași cași candidatul unui
de partid, ori chiar numai ar părtini
candidatul unui altare partid. Respectuos
ilustritatea Voastră, a aduce în mod

potrivit la cunoștința preanonatului preoțimii
din vicariatul Nagyszombatului declarația ce
o fac aici. Budapesta, 19 Ianuarie. Claudiu,
cardinal-primat.

Sub jurisdicția vicariatului Nagyszombat
se află Veselowsky și Valasek. Lor și biete
preoțimii naționale Slovacesti sună acest ucaz,
care însămnă atâta cât un ucaz al țarului
rusesc, cu aceea deosebire, că Vaszary Ko-
los nu trimite preoțimea națională în Siberia
ci pe stâncile Ungariei superioare, pe un
fel de Taigetos.

Va să zică biserica apuseană prin rostul
primatului ei declară război de exterminare
partidelor de naționalitate, și când ridică
crucea asupra partidului național, își declară
biserica de naționalitate maghiară. Admite ade-
siune la ori care partid stătător pe bază ma-
ghiară (magyar nemzet) alapon alio part),
guvernamental, kossuthist etc. numai la par-
tid de naționalitate nu, care după domnul
primat ar fi partid antimaghiar.

Și într'adevăr văzurăm cum preoțimea
rom.-cath. din Oradea-mare s'a făcut kossuth-
istă, ea să trătească pe calvinul Tisza-
Kálmán, văzurăm cum popa rom.-cat. Hock
s'a bătut cu drabanții în parlament ca să
trătească pe calvinul Tisza István și
preoțimii rom.-cat. din Arad după-ace predicară
în biserică contra lui Tisza, votară pe kos-
suthistul Barabás și chiar contra catolicului
Vörös László, căci scopul sfîntește mijloa-
cele: calvinul Tisza să cază din șefia guver-
nului, și văzurăm cum jezuiții catolici alar-
mară saloanele aristocrației maghiare ca-
tolice și cocoanele își trimeteau bărbății în
«luptă sfântă catholică» contra calvinului

Tisza István, când însă vorba e de mișcare
a naționalităților, atunci peste sentimentul
confesional se înalță sentimentul maghiari-
tății sale și dă mână de ajutor calvinului ca
să te răpună, precum o dovedește circulara
primatului Claudiu. Aceasta va să zică, cle-
rul catolic este mai înainte maghiar, apoi
catolic.

Enunțamentul primatului papal este
clar: oprește preoțimea dela politica de na-
ționalitate pe care o declară de antimaghiară
și admite numai politica națională maghiară
(magyar nemzet), sau cu alte cuvinte: nu
recunoaște ființa naționalităților din țară de
cât numai ființa națiunii etnice maghiare.
Vaszary a pus crucea în serviciul politicii
de maghiarizare.

Circulara și-a avut efectul. Candidații
naționali din Slovacime au căzut toți la ale-
gerile dietale. Aceea-ce guvernul politic nu
a putut face, a făcut guvernul bisericii ca-
tolice în numele sfintei cruci.

E treaba Slovacilor ce concluziune își
vor trage din ingerința politică a primatului
Vaszary, pentru asigurarea caracterului lor
național față de clerul catolic.

Roma locuta. Să se clarifice dar na-
ționalitățile pe toată linia, că Roma te-a
enunțat sentința de moarte.

În Bacica sunt Șocații și Bunevații ca-
tolici. Catholicismul a suprimat acolo ori-ce
mișcare națională și nimărul nu i-a venit
în minte a să ocupa cu pricina izolării Șo-
caților și Bunevaților de sângele lor de Sârbi.
Au fost preoții rom. catolici la mijloc, cari
au spart unitatea partidului național sârbesc,
căci de, vorba lui Vaszary, un catolic nu

ROMÂNII din MACEDONIA.

numeroase ziare franceze și grecești chiar
review al dlui Delymanis dau statistica oti-
a elenismului și a școalelor sale din Ma-
a. Eată statistica vilaetelor Monastir și Sa-
prin care se năzuește a se dovedi că „Ma-
a, din punct de vedere etnic, e elenă“:

Musulmanii . . .	634,017
Grecii	653,795
Bulgarii	332,162
Românomanii . . .	12,053
Aromâni serbomani	17,076
Evreii	53,147

Această statistică, așa zisă din 1904, nu e
ficială, nici exactă. Dar, chiar de s'ar ad-
ă această enumerare fantazistă ar fi oglinda
a realității, ce ar urma de aci?

drag în special luarea aminte a cetitorilor
modului cum se face în Macedonia nu-
rea populației. Să deschidem istoria.

ană în 1886, statistica se făcea astfel: de
Musulmanii, — Albanezi, Turci sau Slavi,
e alta, creștinii bisericii orientale, — Rumii,
le zic Rumii tuturor creștinilor bisericești
le, adică Români. Catolicilor, fie Germani,
zi sau Italiani le zic Francezi.

în 1886, Bulgarii, cari dela 1870 aveau o
națională, — exarchatul, — cerură o sta-
nouă. Astăzi supușii sultanului formează
șuri: Musulmani, patriarhiști sau Greci
hiști sau Bulgari.

Printre cei 625,000 „Greci“ ai dlui Delyanni
cari în realitate sunt patriarhiști dela Rum-Clisi
(biserica ortodoxă), sunt Greci dar și Români,
Slavi și Albanezi. Chiar Arabii, Sirienii, sau creș-
știnii de origine turcească, din Asia, cari vorbesc
turcește, — și țin de biserica ortodoxă, sunt so-
cotiți printre Rumii.

Să vedem acum ce-o fi însemnând Rumâno-
mani, cari se socotesc a fi în număr de 12,053?
Ar fi greu să găsim o statistică, fie ea ofi-
cială sau nu, dar eclesiastică, în care să figureze
Rumânomanii. Dar Aromânii sârbomani? Care e
această ciudată grupare etnică?

Nu sunt Sârbi, deoarece-ce ei trec printre
patriarhiști, dar sunt Aromâni sârbomani? E o
ingenioasă născocire.

Ca să arătăm că această statistică e falsă e
deajuns să spunem că așa zisa statistică oficială
numără 53,000 Evreii în cele două vilaete, pe
câtă vreme numai în Salonic sunt poate 80,000
Evreii, din 125,000 sau 130,000 locuitorii. La Mo-
nastiri sunt 15,000 Aromâni, nu Greci. În vilaetul
Monastir statistica numără 279,000 Greci. În re-
alitate sunt 65,000 Eleni. Celelalte 214,000 sunt
patriarhiști, adică Aromâni, Albanezi și Slavi.
Numai Aromânii sunt aproape 150,000.

E bine să luăm în seamă și contrazice-
rea dintre afirmările dlui Kasazis, rectorul uni-
versității din Atena și reprezentantul propagandei
grecești în străinătate și dl Delyannis. Cel d'ntăiu
afirmă că sunt „53,053 Aromâni“, iar celălalt
„53,053 „Românomanii“.

Ar fi prea puțin, numai 12,000 Aromâni în
vilaetele Monastir și Salonic, și nici n'ar merita
atâta cerneală. Din fericire avem martori.

O mulțime de călători și scriitori de valoare,
precum William Martin Leake, V. Bernard, Emile
Picot, Thünmanu, Xenopol, Cusinery, Gustave
Weigand, Han, Bolintineanu, Burada, etc. afirmă
că Aromânii ocupă teritoriul cuprins între Cru-
șova la Nord, Vodena și Larissa la Est, că la
Vest ocupă Arta, Janina și Eibassan (Epir) și că
sunt aproape 600,000 la imperiul otoman; alții
merg până la 1 milion 200,000.

Dar toate astea sunt părerile unor Francezi,
Germani, Englezi sau Români, să ascultăm mă-
turia dlui Rangabe, cel mai eminent erudit al
Greciei moderne, om de Stat, fost ministru al afa-
cerilor străine și trimis extraordinar și ministru
plenipotențiar la Paris și Berlin.

Di Rangabe scria în 1856, în revista Pan-
dora din Atena:

„Românii din Grecia, Macedonia, Epir și Te-
salia sunt colonii venite din România propriu
zisă. Aceasta se vede nu numai din denumirea
și limba lor comună, dar și din numele de Mer-
galo-Vlahi (români mari), nume dat Românilor
dela Pind. Comparându-le figura, statura și ca-
racterul se vede că sunt de origină latină.

„Românii care locuiesc astăzi Grecia, Tesalia,
Epirul și Macedonia sunt peste 600,000.

Di Rangabe scria aceste rânduri în 1856.

Să trecem acum la școli. Statistica scolară
— spune dl Delyanni, e criteriul cel mai sigur
pentru judecarea „vitalității unei naționalități“.

Grecii au 521 școli, cu 587 institutori și
32,534 elevi, în vilaetul Salonic, pe câtă vreme
Bulgarii au numai 319 școli, cu 493 institutori și
9544 elevi; Românii 10 școli și 28 institutori și
Sârbi 21 școli și 54 institutori.

poate aparține partidei de naționalitate. Să o știe aceasta și Șocații și Bunevații din Bacău. Frații Sârbi se vor îngriji să o aducă aceasta la cunoștința fraților lor de un sânge.

Ma! avem și noi o chestie delicată cu catolicismul, chestia gr.-catolicilor, pe care acum vor să-i absoarbă cu totul în autonomia bisericii rom. catolice.

Dar în vîrstă sunt căpeteniile politice gr.-catolice, mărturisească de sine, cum adevărat pot concorda teza de predilecție debitată de gr.-catolici, că mai înainte catolici apoi Români: cu antiteza lui Vaszary, că mai înainte maghiar apoi catolic? Cum explică tendințele de absorbire totală în biserica politică a lui Vaszary? Apoi intrigele contra părintelui Mangra, că s'a făcut guvernamental, în vreme-ce episcopul Radu a încercat să aducă întreg comitetul și conferința națională în poala lui Tisza și și-a candidat cu program acceptabil de primafate Vaszary, pe directorul său gimnazial din Beiuș? și boicotarea părintelui Lucaciu cel cu program național? Oare nu înseamnă aceasta vorba lui Vaszary Kolos, că: cu ori-ce partid numai cu partid național nu?

Scriitorul acestor șire este ortodox, da cuvântul gr.-catolicilor naționaliști în chestia catolicismului maghiarizator.

Cine va fi ascultat de Majestatea Sa?

Cancelaria de cabinet a compus deja lista politicianilor, la sfatul cărora va recurge Majestatea Sa, pentru a deslega criza. Se telegrafează din Viena următoarea listă: contele *Tisza István*, *Hieronymi Károly*, *László*, *Székely Kálmán*, contele *Andrássy Gyula*, contele *Zichy Aladár*, contele *Zichy János*, bar. *Bánffy Dezső*, contele *Csáky Albin* și *Wekerle Sándor*.

Despre Kossuth și Apponyi deocamdată nu e vorbă, dar se crede că se va cere și opinia acestora.

Un interviu al contelei Tisza.

După dezastrul, la care nimeni nici prin vis nu s'ar fi putut aștepta, un colaborator al marelui ziar englezesc «Times» l-a căutat pe contele Tisza, intervievându-l asupra situației. Contele Tisza a fost foarte consternat și enervat cea-ce se vede și din răspunsurile ce le-a dat.

Colaboratorul-i-a adresat două întrebări:

— Vă rog, să Vă declarați Excelență, asupra rezultatului alegerilor.

— Nu citești d-ta ziare? Din ziare poți afla totul. Cădere pe toată linia. La asta nu puteam fi pregătiți.

— Permiteți-mi Excelență, să Vă aflu opiniunea cu privire la noua formațiune ce va trebui să nască de aci.

— Te rog, în ce privește întrebările d-tale cu privire la constelațiunea politică, a te adresa cu ele dlui *Kossuth Ferencz*, pentru-că dînsul e prezidentul opoziției aliate, care a obținut majoritatea și așa dînsul e chemat a face declarațiunile acestea. Peste tot în ori-ce chestiune politică, te rog a te adresa sub *Erzsébet körút 35.* unde de prezent se făurește viitoarea politică a Ungariei.

După ironisarea aceasta a situației, Tisza a concediat pe colaborator și s'a retras.

DEMISIA CABINETULUI.

Că cabinetul deja Vineri, după ziua întâia a alegerilor s'a hotărît să-și dea demisia, e neîndoios; vestea aceasta a dus-o verbal la Viena contele *Khuen Hédervary*, dar actul formal de demisiune îl va prezenta contele *Tisza* personal. După dispozițiunile de pînă aci, contele *Tisza*, va sosi azi, Marți în Budapesta și mâine seară, ori mai târziu Mercuri va merge la Viena. Demisiunea cabinetului și noua încredințare provisoră a lui, va fi publicată înainte de întrunirea Dietei, în foaia oficială.

Una și bună!

În ajunul conferinței naționale dela Sibiu se știe, gazeta brașoveană a dus o campanie de detestabilă, căutând să desmânte pe frații a lua parte la acel mare act național.

Se înțelege, afara de frații *Hosszu Deva* și *Don Chisoși* clujeni, nimeni nu a luat în seamă palavrele brașovene, ci stea au servit numai presei maghiare armă împotriva luptătorilor partidului național.

Organul român dela Brașov a vrut să combată pe frații intrați în foc, ceea ce a indignat pe toată lumea română. Oamenii cu judecată cu drept cuvânt s'au treabă: Este oare la mijloc numai lipsa judecătă sănatoasă, ori și mișelie?

Destul că atitudinea aceasta a scoțat sările până și pe «Telegraful Român», în numărul din urmă scrie următoarea adresa nepricopsiților dela Brașov:

Un aliat bun a găsit guvernul și o presă maghiară unită și în ținuta neioială și nedreptă a ziarului „Gazeta Transilvaniei”, care încetă a avea trecerea și autoritatea ce s'au veni unui ziar vechiu cotidian, a băgat în zănie între Români, și aceasta a fost bătăiea „foștilor pasivisti”, că la Sibiu s'au dat așa un „conventicul” și nu au fost tot pentru activitate.

Ce deosebire între dl *Murășan*, — salutarie asemănarea — și ilustrul nostru domn *Mocsonyi*.

Dl *Mocsonyi* — după ce s'a cunoscut rezultatul conferinței — să fi zis: „Nu am venit pentru activitate, dar decretată odată prin lege, suntem dator să sprijinim guvernul și nu facem nici o pedecă, pentru-că el a intrat în parlament cât de mult a putut pentru nostru”.

Dl *Murășan* pururea a fost un om odată deplin orientat, de adevărată stare odinioară „Gazeta” le-a dat un ad mai urâtă — a imigranților contele *Tisza* zicând domnului *Murășan*:

N'am fost eu la conferință, dar eu cel puțin un discurs fulminant de trei ore, conferința nu e conferință, e un copricul și conclusele ei nu obligă pe semizot.

Puținii cetitori de pe țeara Oltului s'au inspirat, și nefind pentru ei obligatoriu clusul conferinței din Sibiu, s'au ținut o de — *Mikszáth*.

Dl *Delyanni* se înșală căci cetind „Monitorul Oficial” al României dela 8 (21) Maiu 1904, se vede că numai școlile din vilaetul Salonic, subvenționate de România sunt în număr de 28, cu 69 institutori.

În vilaetul Monastir, sunt 477 școli grecești cu 676 institutori și 27,106 elevi, pe câtă vreme școlile bulgare sunt numai 242, cu 380 institutori și 8767 elevi; 33 școli sârbești, cu 260 institutori și 1142 elevi și 30 românești cu 117 institutori, și profesori și 1619 elevi.

Această superioritate a instrucțiunii grecești se explică istoricește. În 1865 nu era nici o școală românească. Toți Aromânii populau școlile grecești. Chiar astăzi Aromânii, Albanezii și Slavii populează școlile grecești: căci Grecii n'au școli în satele grecești, pe câtă vreme în orașele și satele ocupate de Aromâni și Albanezi, se află câte una sau mai multe școli grecești. D. *Delyanni* ar fi trebuit să dovedească că majoritatea populațiunii școlilor grecești nu se alcătuește mai mult din elementele străine, ear nici de cum că au sau n'au o populație școlară superioară școlilor celorlalte naționalități macedonene. E ușor de stabilit adevărul. După un articol de N. *Papahagi*, apărut în „Curierul Balcanilor” în vilaetul Monastir din 33 de districte numai în 7 sunt Greci, cu toate că dl ministru al Greciei a afirmat în interviu publicat în „Le Temps” că sunt 279.964 Greci în acest vilaet. Din aceste 7 districte numai în *Serfida*, *Nasselija* *Cojani* comunele grecești cu câte-va focare de cultură destul de însemnate. În celelalte centre ca: *Monastir*, *Crușova*, *Tirnova*, *Magarova*, *Gopeși*, *Moloviște*,

Elbasan nu e picior de grec dar sunt mai multe școli grecești, populate de copii Aromâni.

D. *Delyanni* mai afirmă că „în Macedonia nu sunt Români, ci numai Aromâni, cari prin antecedente, simțeminte, moravuri și limbă care nu e românească, iin cu Grecii ear nu cu România”. Lăsând la o parte declarațiile diferiților cătători străini cari s'au indeletnicit cu chestiunea macedoneană și cari au depus în favoarea Românilor, să aducem aminte d-lui ministru al Greciei că spusele d-lui *Rangabe*, după cari Aromânii sunt coloni din România, cu aceleași obiceiuri și limbă ca și Românii propriu ziși.

Dar dacă limba Aromânilor e românească s'ar părea că simțemintele le sunt grecești.

Este, într'adevăr, o miuoritate grecomană. Dar fenomenul acesta s'a produs și la Bulgari, Albanezi și Sîrbi, printre cari află destul grecoman.

Cine spune însă că Aromânii sunt cei mai buni prieteni ai Grecilor, nu cunoaște istoria.

De trei zeci de ani el duc o luptă inversunată ca să-și afirme individualitatea etnică față de Greci. Clerul persecută astăzi pe Aromânii mai rău ca ori când, excomunicând pe toți cei ce-și trimit copiii la școlile românești.

Încă o dovadă mai e și circulara trimisă de dl *Gryparis*, la 3 Noembrie 1904, tuturor autorităților consulare elene din imperiul otoman atrăgând atenția consuliilor greci asupra conflictului dintre Patriarh și episcopii opoziționiști ai Sinodului și invitându-i să facă propagandă de *Joaachim III*, de oarece căderea Patriarhului ar însemna triumful adversarilor noștri și mai ales al Românilor cari, după părerea Patriarhului și a

întregului Sinod, sunt vrășmași neîmpedecți ai Sîntiei Sale din pricina autorității și înțelegerii sale...”

Această circulară arată că Grecia și reprezentanții ei tratează Macedonia ca pe o provincie grecească.

În scurt, în Macedonia și Epir sunt astăzi 90 școli românești, cari fac progrese mărunte în toată lupta grozavă ce au de susținut contra școlii grece.

Se vorbește mult de frumșetea civilizației etnice care ar salva toată populația macedonă. Ar trebui iusă ca această cultură să se susțină pe teze altfel, nu prin violențe săvârșite de episcopii și episcopii asupra stabilimentelor românești prin afurisenii aruncate contra ori căruia s'ar da de Român și să nu fie susținute actele de terorism ale bandelor organizate și subvenționate de comitetele elenice

(L'Européen. — Al. C. Ogiński)

H A Z.

D'ale copiilor.

— E adevărat, mamă, — întreabă Păpășu că pământul se întoarce în jurul soarelui?

— Da, draguță.

Și Puiu, după o adâncă gândire:

— Dar când nu e soare?..

La birt.

— În sfîrșit, pentru prima bară găsim eu o socoteală mai nepipărată.

Chelnerul, repede:

— Dă-mi voe, d-le, poate că e vre-o...

D'ALE ALEGERILOR.

vederele candidatului național Ioan Pepa. —
Vinderea lui din partea unor preoți.

Rittberg, 30 Ianuarie.

De când a pășit P. On. Domn protopop Pepa de candidat de deputat cu program național, alegătorii din cercul Rittberg — Români și părți — erau entuziasmați până la extrem, că alegerea o credeau sigură. În seara seară adevărată Miercuri seara, au sosit la Buziaș alegătorii din Sacoșul-ung. În număr de 175, carii au ieșit în față în contra candidat Csepregy, guvernamental, care se afla în Buziaș. Candidatul nostru în aceea zi era în Rittberg a dispozițiunii de încortelare. La întoarcerea seara alegătorii din Sacoș împreună cu cei din Buziaș și poporul de peste 1000 persoane în fața cu preoții Vichentie Pirtea din Sinersig și preotul Magheț din Sacoș, cu muzica din Dalce iasă întru întimpinarea candidatului la gară, de unde triumf îl aduc până la locuința sa. Mulțimea merge apoi strada principală între doine și cântate de „Să trăiască Pepa” și întorcându-se seara la 7 ore la casa candidatului, preotul Pirtea dă un vorbire înflăcărată arată meritele naționale de candidatului și îndeamnă alegătorii să-și dea votul pentru candidat național. P. O. Domn Ioan Pepa care după 32 discursuri program ține discursuri binate în timpul acesta rece în diferite comune și se auză era aproape cu vocea pierdută, mulțimește pentru această manifestațiune de iubire și declară solemn că va lucra numai pentru binele poporului dacă va fi ales.

La 2 ore din noapte muzica prin „Deșteaptă-te Române” chemă alegătorii să se adune spre a merge la Rittberg. Entuziasmul de seara nu peșese nici acum și vre-o 300 de alegători mergeau în șeseli și cântând spre gară. La Niczkiendorf erau să aștepte încă 200 alegători din Silaș și Vucova. Dar' ce să vezi în loc de 200 de alegători, găsim numai 28 cari pe furiși urcau trenul. Indată am fost în curat cu situațiunea, un bănuț intrase peste noapte în rândurile noastre și un bănuț greș ne-a cumpărat alegătorii, dând pentru un vot 200000. Din acest moment vinderea noastră era sigură, dar' nime nu voia să creadă, trăind în speranță că cei cumpărați vor vota totuși cu noi. Dar' când au început să vota comunele cumpărate s'au convins de tristul adevăr. Până la ameză eram tot noi în majoritate, îndată ce a început aceste comune a izbucni perdeam mereu până se seara ne-a întrecut cu 630 voturi. Candidatul nostru a primit 704 voturi iar Csepregy 1334 voturi.

Pe la ameză vin contrarii, pe când căderea noastră era sigură, să se tocmească să ne retragem; dar' iubitul nostru candidat zice: „Măi țarașii, nu stau cu nime de vorbă, dacă cad săreau să cad cu cinste și omenie și să se știe că am dus luptă cu mare jertfă până la sfârșit pentru neamul meu”.

Măhnirea între alegători era mare că nu putem duce steagul la biruință, și cât e zicala că stat săracii afară în nea, că locuința nu am căpătat fiind în sat străin de neamul nostru, ci numai 3 case pe care le-am plătit foarte scump. Despre terorizări și amenințări din partea organelor administrative nici nu vorbim că acelea sunt pretutindenea, ci voesc să vorbesc despre un popă vânzător de neam și de mai marele său. Un caracter atât de mârșav, un Iuda atât de încarnat nu cred să mai fie undeva. În conferința de candidare era atât de însuflețit (să înțelege prefăcut) încât nime nu ar fi crezut că tocmă acestă să ne vândă.

Cu o zi mai înainte de alegere vine la Dl protopop și îi spune că are atâția și atâția alegători, și peste noapte vine pe furiși în Buziaș și pactează cu Csepregy și îi vinde toate voturile. Dimineața în ziua de alegere în loc să fie acasă să-și vadă de alegători el e în Buziaș și împreună cu noi merge la Rittberg zicând că acasă face „treaba bună” muera lui. — Ajuns în Rittberg îl vedem eu pantlică ungurească la mână și în sermana pălărie popească, era adevărat consilier unguresc. La votare i-a picat soarta să voteze la comisiunea unde eram eu bărbat de încredere. Toți alegătorii din Ulnic, afară de nemernicul părinte Ilie Ciocoș, vâscălcu Constantin Radu și doi epitropi, cari au votat cu Pepa, pentru ochii ochii lumii ceilalți toți cu Csepregy.

Părinte Ciocoș, această obrăznicie și înșelăciune ce ai comis nu putem să ținem-o erământ, ci te provocăm ca speșele constituționale cu care ai în-

șelat șeful Dtale să le restituie că altcum nu răspundem pentru urmări. Pe lângă Popa Coccoș sunt alții ca de exemplu părintele Ștefănescu din Bernii care nu s'a rușinat în fața candidatului nostru a apărea ca constabil unguere și părintele Stoia din Șipet care a votat cu Csepregy.

Dintră preoții și comune cei mai bravi au fost părintele Ciocoș din Vucova, Margineanț din Birda și comuna Buziaș a căror alegători toți au votat pentru candidatul nostru. Onoare lor că și-or păzit turma de lupi răpitori.

Sinersig, în 30/1 1905.

Revoluția din Rusia.

Cu data de 29 l. c. au sosit știri numai semi oficiale din cari reiese tendința de a falsifica lucrurile. E de necrezut că poporul revoltat să se fi liniștit în timp atât de scurt.

Cele mai noi știri sunt următoarele:

Moscu, 29 Ian. 10 ore înainte de prânz. Orașul e liniștit. Nu se mai văd grupări. Poliția a aplecat cele mai extreme mijloace.

Varșovia, 29 Ian. Eri după prânz grupuri de lucrători au silit căile ferate comune să-și retragă vagoanele. Circulația pe străzi e mică de tot. În Calis au stricat atelierelor căilor ferate comune. Magazinul trenurilor Varșovia—Viner sunt păzite de miliție. Greva se întinde mereu. Și în nivelul atelierelor căilor ferate se întinde greva. Eri după plățirea lefurilor zilnice a erupt greva în toate fabricele. Pe străzi defilează grupe demonstrante, nu s'a întâmplat nici o ciocnire. Au deținut 30 persoane. Seara la orele 6 s'au închis prăvăliile. S'au închis și școalele.

Greva se potolește. — St. Petersburg, 29 Ian. Azi au început din nou lucrările 1775 de lucrători în noua fabrică de postav, 690 în fabrica de arte manuale, 500 în fabrica Tentelev de chemie, 700 în fabrica Vargumîn și 2240 în fabrica de trăsuri. Fabrica Putilov speră că în câteva zile își va putea reîncepe lucrările în ordine.

Moscu, 29 Ian. Greva scade din ce în ce. Afară de 6 în toate fabricele se continuă lucrările. În cercul zidarilor se colectează iscălituri pentru o adresă de supunere.

St. Petersburg, 29 Ian. Lucrătorii artelor Kolpino s'au adresat prin preoții lor către mitropolitul Antonius și l'au rugat să intervină pe lângă țar. Să asigure pe țarul că dorințele lor sunt numai economice. Mitropolitul a promis lucrătorilor, că va înainta țarului cererea lor.

St. Petersburg, 29 Ian. Oficerii regimentului Semonovski, cari au condus atacul cu ocazia răscoalii, au primit scrisori prin cari îi amenință cu moartea.

Saratov, 29 Ian. Toți lucrătorii tramvaizurilor și ajutorii lor, aseară au încetat lucrările. Elevii gimnaziilor și ai școlii reale, eri n'au voit să ia parte la preleperi. Când studenții au eșit dela școala Kazaci de gardă au dat în et. Seara deputații din oraș și din cercul ei s'au adunat, în care au hotărât, să trimită o deputație la guvern și să-l roage ca să examineze cazurile, să pedepsească pe vinovații ear' cu copii să se poarte în mod uman.

Proclamația S-tului Sinod. — St. Petersburg, 29 Ianuarie. St. Sinod cu ocazia ultimelor evenimente a adresat o proclamație către credincioșii săi în care zice:

„În asemenea momente când toți trebuie să fie în bună înțelegere și să țină unul la altul pentru apărarea patriei, de miile credincioși agitați de inimicii interni și externi, sub pretext că vor să-și recâștige cu forța drepturile călcate în picioare, au încetat lucrul. Mulți cetățeni pacinici au rămas fără pâine, mulți soți și-au jertfit viața fără folos. Fără părere de rău și amărăți au văzut în rîndurile lor un preot mizerabil, care în mod temerar și-a călcat jurământul sfânt în picioare și acum stă sub osânda bisericească. Nu s'a sfîșit să dea în mâinile lucrătorilor sfântă cruce, și praporii din biserică și icoanele sfinte, ca sub scutul acestor scumpe relievi să conducă cu atât mai sigur pe lucrătorii credincioși, la revoluție și pe mulți la moarte. Mai regretabil e că revoltele au fost provocate din partea inamicilor Ru-

siei și ai ordinii publice. Au primit sume considerabile, ca să provoace războiul civil și prin luarea lucrătorilor dela muncă să împedeze de a se putea trimite la timp trupe pe uscat și pe mare în orientul îndepărtat și ca să poată prevedea trupele cari plecau cu cele necesare. Inimicii Rusiei se silesc să atace autocrația și ortodoxia, cari sunt raziul Rusiei și fără cari nu poate exista. Sinodul în fine face poporul atent să fie supus țarului și autorităților și-și exprimă speranța că preoții își vor liniști turma rătăcită, ear autoritățile vor căuta dreptatea și vor apăra pe cel asupriți.

Conzrul englez atacat.

Londra, 30 Ianuarie. «Daily Mail» anunță cu data de ieri din Varșovia: *Cavaleriștii ruși au atacat în drum pe conzrul și viceconzrul englez. După cum se vestește pe vice-conzrul l'a tras jos și i-au făcut tăeturi grave cu sabia. Conzrul n'a fost atins. Ziarele mai primesc știrea din St. Petersburg că ambasadorul a pornit cercetare și a provocat autoritățile, să ia măsuri spre apărarea conzrului.*

Clémenceau scrie în «Aurore»: «Graoza măcelurilor din Petersburg întrece toate masakrele oficiale întâmplare în timpurile moderne de domniul lumii. Poporul s'a îndreptat cu plângeri către Țar și i-s'a răspuns prin măcel. S'a deslănțuit ura. Nu împingi nepedepsit la nedăduire fiara din om. Lupta pe viață sau pe moarte a început».

Semi-oficiosul vienez «Freundenblatt» socoate vrednică de plâns spaima arătată de unele cercuri burocratice din Petersburg față de mișcarea muncitorilor. Ar fi a aduce o ofenză Rusiei dacă s'ar face o paralelă cu regalismul francez dinnainte de revoluție. Atunci Franța era un stat slabă-nog, pe când Rusia e azi o putere mare cu o organizație ferm stabilită, cu o vază neștirbită și cu una dintre cele mai mari armate din lume. Legătura dintre popor și suveran e mai intimă, sfințită prin binecuvântarea religioasă, astfel că ar fi o blasfemie dacă s'ar asemăna uriașul imperiu cu Franța din ajunul revoluției. Nu trebuie să se treacă cu vederea că țarul a primit în Zarskoie-Selo petiția lui Gapon cu teribilele acușări în contra burocrației; petiția n'a primit-o, e drept, din mâinile poporului, dar din ale ministrului său, prințul Sviatopolk-Mirsky. Plângerile poporului au ajuns așa dar la urechile suveranului. Prin urmare vocea poporului poate să-și găsească drumul la împărat. Nu lipsește decât omul care să aibă curajul să-l deschidă. În momentele mari n'a lipsit imperiului ast-fel de bărbați. Împăratul îl va găsi când va bate ceasul ce va hotărî despre dezvoltarea mai departe a imperiului.

„Neue Freie Presse” primește din Londra următoarele: Focul din Sevastopol care a prefăcut în cenuse clădirile amiralității, se datorește unei mișcări revoluționare la care au participat marinarii, printre cari s'au manifestat cazuri de insubordonanță pe față din cauza tratamentului rău și-a hranei rele. Printre marinarii s'a manifestat un astfel de curent mai de mult; când cu trimiterea astfel de curent în Asia, după riteană, el au asvrlit asupra amiralului, după discursul acestuia de adio, cu fel de fel de obiecte

Acum autoritățile maritime voiau să dărime micile case din împrejurimile cazarmelor maritime, în cari case trăiau multe rude sărace ale marinarilor. Ca precauțiune cazarmele erau ținute închise. S'a dat o alarmă și marinarii au alergat în fața locuințelor ofițerilor cu strigătul: „Jos amiralului! Jos războiului! Jos absolutismului!” S'au produs ciocniri violente. Grila de fier ce împrejmuiește cazarmele a fost distrus și matrozii furioși pătruseră înarmați cu druzi de fier în locuințele ofițerilor. Aceștia fură maltratați, iar familiile lor au trebuit să fugă.

Teodor Mornăilă, 50 fil., Ioan Mornăilă, 50 fil., Floare Ungurean, 40 fil., Mornăilă Izidor, 2 cor.; Stefan Rujea, 1 cor.; Floare Ciobota, 40 fil., Teodor Misca și soția 1 cor.; Angel Vasilie 20 fil., Floare Ohis, 40 fil., Suma totală 15 cor.; 70 fil.

6. Din parochia Fechetelău tractul Peșteșului: Bulzan Vasiliu, preot 2 cor.; Mirze Vasiliu, 20 fil., Malau Todor, 40 fil., Avram Petre, 10 fil., Bulzan Aron, 2 cor.; Tripon Todor, 40 fil., Criste Todor, 40 fil., Avram Togyer Lili, 20 fil., Sos Onița, 20 fil., Avram George, 20 fil., Cicor Petre, 20 fil., Piscoiu Floare, 40 fil., Cristea Petre, 20 fil., Albitir Marie, 10 fil., Brindusan George, 20 fil., Budosa Gavril, 20 fil., Tripon Georgiu, 20 fil., Avram Ivan, 20 fil., Balaj George, 20 fil., Puscos Anuța, 41 fil., Cicort Georgiu, 20 fil., Criste Petru, 40 fil., Pascolau Teodor, 40 fil., Ilie Oana, Beate Andrei, 40 fil., Criste Tințu, 20 fil., Mirze Nuț, 20 fil., Gabriel Mihai, 30 fil., Avram Andrei, 20 fil., Avram Orniț, 20 fil., Gabriel Andrei, 20 fil., Mirze Nuț, 40 fil., Criste Vasilie, 40 fil., Alb Ioan, 20 cor.; Mirze Stefan, 20 fil., Tripon Ioan, 20 fil., Coluț Mihai, 20 fil., Gabriel Teodor, 20 fil., Coluț Nuț, 20 fil., Dinga George, 10 fil., Cristea Nuț, 20 fil., Piscoiu Stefan, 20 fil., Cote Stefan, 20 fil., Duga George, 20 fil., Mirze Mihai 20 fil., Avram Mihai, 20 fil., Mirze Ana, Serenț Gavrilă, 20 cor.; Boiba Gligor, 20 fil., Albitir Ana, 10 fil., suma totală 17 cor. 10 fil.

7. Din parochia Buceș tractul Peșteșului: Vasiliu Bulzan, cleric 1 cor.; Ilie Mitru a Flori, Bulzan Georgiu, Vasilie Ilie, Florian Bulzan, câte 20 fil., Jurca Georgiu, 30 fil., Rusoliu, Ilie 20 fil., Teodor Popa, 1 cor.; Sărăcuț Mihai, 20 fil., Rus Teodor, 20 fil., Ilie Mihai a Lupului, 20 fil., Ilie Andrei, 30 fil., Rus Nuț, 20 fil., Codoban Petre, 20 fil., Mirza Mirie, 40 fil., Onuț Gavriță, 20 fil., Jurca Todor, 20 fil., Ilie Ioan S., 50 fil., Sărăcuț Floare, 20 fil., Secan Floare, 20 fil., Mărioara Popa, 1 cor.; Secan Ilie, 30 fil., Abrudan Teodor, 20 fil., Jurca Marie, 10 fil., Ilie Gavrilă, 20 fil., Secan Gligor, 30 fil., Jurca Oana, 20 fil., Ilie Petre N., 20 fil., Ilie Mihai, 20 fil., Ilie Teodor P., 20 fil., Jurca Mihai, 20 fil., Jurca Mihai, g. 10 fil., Ilie George T., 20 fil., Alb Petru, 20 fil., Florean Ilie, 20 fil., Flore Bulzan, 20 fil., Ioana Ilie, 20 fil., Ioan Bulzan, Peketeto 1 cor., suma totală 11 cor. 60 fil.

8. Din parochia Musca tractul Șiriel, George Popescu, 2 cor.; Ioan A. Muntean, 40 fil., Ioan A. Muntean, 40 fil., Ioan Galb, jude 1 cor.; George Châlb, 1 cor.; Teodor Gurban, 40 fil., Georgiu A. Muntean, pedagog 10 fil., Dumitru Teodor, 40 fil., Savu Chîlb, 1 cor.; George Moț, 14 fil., Loscut George, 1 cor.; Pavel Moț, 10 fil., George Chîlb 20 fil., Teodor Chîlb, 50 fil., Florea Chîlb, 20 fil., Ioan Bodea, 20 fil., Petru Chîlb, 10 fil., Blidar Petru, 20 fil., Ioan Moț, 10 fil., Ioan Ordeleu, 6 fil., Pavel Mihai, 40 fil., Moț Mitru, 20 fil., casa bisericeii din Musca 1 cor.; Damian Mișuț, 40 fil., suma totală 11 cor. 10 fil.

9. Din parochia Capruța tractul Radnei. Dimitrie Mou, preot 3 cor.; Petru Bînciciu, inv. 50 fil., Teodor Cosma, comerciant 2 cor.; Aurelia Maci, 2 cor.; comuna bisericească 3 cor.; Ecaterina Crisnic, preoteasă văd. 1 cor.; suma totală 11 cor. 50 fil.

10. Din parochia Surdna presbiterat Peșteșului. Dela George Onciu Para și soția, Gustav Bîbescu și Dimitrie Mangra, câte 2 cor.; Ioan Vesî Sozari și Teodor, Floru, câte 1 cor.; Const Haiduc, 60 fil., Ioan Fodor, Dimitrie Vesî și Ioan Haiduc, câte 40 fil., Teodor Costa, 28 fil., Ioan Petrica Sief, Petru Ioan, Ioan Pasca, George Vesî, Ioan Copil, Gligore Cociubo, Alexă Ardelean, câte 20 fil., Sîncean Todor, 10 fil. suma totală 12 cor.; 58 fil

11. Din parochia Gruin (Gruepi) presbiteratul Belințului dela R. O. D. Iosif Lazarescu, paroch 2 cor.

12. Din parochia Nucherediu (Mékberék) presbiteratul Tincei dela P. O. D. presbiter Nicolae Roxin, suma 4 cor.

13. Din parochia F. Talpoș presbiteratul Tincei, dela d-șoara Elena Tibru, suma 2 cor.

14. Din parochia Ocna pe fer (Vaskoh) presbiteratul Bogșei-Montane: dela Const. Păusan, preot, și Alexandru Păunescu, câte 1 cor.; Alex. Bocean și Const. Păunescu, câte 50 fil., Isvernar Atanasie, Petru Grania, Nicolae Boulescu, Aurel Tisnuar. Aurel Closau și Nicolae Potocean, câte 20 fil. suma 4 cor. 20 fil.

15. Din parochia Lugojului inferior presbiteratul Peșteșului s'au adunat cu totul 5 cor.

16. Din parochia Ohabaforgaciu presbiteratul Peșteșului au contribuit; Andronic Magher preot, Georgiu Magher, paroch, Const. Mihai, inv., și cu discul câte 1 cor.; Nicolae Nuluc, 50 fil., Nic. Sârb, Const. Câmponeriu, Antița Radu, câte 40 fil., Dionisie Cîmponeriu, Dimitrie Iliș, Georgiu Morariu, Dochin Roșia, Nicolae Stancu, Ioan Radu, Rusaliu Balan, Ioan Cîmponeriu, Gașpar Dionisie, Ioan Sârb, Nic. Stancu, Dimitrie Crista, câte 20 fil. Paun Golosie 10 fil. suma totală 8 cor. 20 fileri.

17. Din par. Baçamezeu presbiteratul Lipovei: George Murarescu, 2 cor.; Biserica din loc și preotul Laurențiu Barzu și Dimitrie Remeșan, câte 1 cor.; Antoniu Sirca, 60 fil., Rujen Toma și Filip Dumitru, câte 40 fil., Toma Murarescu, Avram Popoviciu, Partenie Simon și Maria Mager, câte 20 fil., suma 7 cor. 10 fil.

18. Din parochia Halmagel, presbiteratul Halmagiului: Grigorie Nicula, 30 fil., Ioan Nicula, preot 28 fil., Herta Tripon, Veselie Golea, Irimie Nicula, Maria Tot, Ioana Motorea, Leontin Golea, Ioan Basa și Nicolae Banciu, câte 20 fil., Petru Gligorescu, Ilie Colfu, Ioan Matia, Veselie Golea, Toma Morariu, Șofron Golea, Teodor Banciu, Veselie Banciu, Nicolae Colfu, Parascheva Moțu și Mihai Nicula câte 10 fil., Alexandru Popescu 8 fileri.

Tuturor acestor binefăcători subscrișul în numele comunității bisericești aduce cele mai adînce simțite mulțumiri, dorind, ca Dumnezeu se le înlocuiască înzecit ceea-ce au dăruit.

Salcina de jos, la 16 Ian. 1905.

Romul Gomboș.

Războiul ruso-japonez.

Tokio, 29 Ian. Generalul Oyama anunță că Rușii în 25 l. c. au înaintat pe termen drept al râului Hun. În ziua următoare au înaintat Japonezii. Au respins atacul rușilor îndreptat contra Ciônciccadni. La Hainuitai lupta se continuă.

St. Petersburg, 29 Ian. Agenția telegrafică din St. Petersburg anunță din Maturan cu data de ieri: Trupele ruse au folosit ziua de ieri, ca să întărească punctele strategice. În 25 și 26 Japonezii au fost siliți să se retragă din terenul dintre Hunho și Sanho, de către cavaleria rusă. Satul Sunapu de pe termen stîng al râului Hun a fost ocupat de regimente rusești. Trupele se luptă admirabil.

St.-Petersburg 29 Ian. Agenția telegrafică din St.-Petersburg anunță din Cinjamutung cu data de 27: În centru și în aripa stîngă e liniște perfectă. Numai aici și acolo se aude câte o detunătură de tun. Se sunește că artileria japoneză și-a trimis o parte mare la aripa stîngă. Dinspre extremul aripei drepte a Rușilor s'a auzit azi dimineață împușcături de tun.

Ciocnirea dela Sandepui ține și azi. Azi e viscol mare.

Din Sahetua se vestește: Aici e liniște completă. Detailurile ciocnirii dela Sandepui lipsesc. Generalul Micsenko e rănit la picior, dar tot luptă mai departe.

St. Petersburg, 31 Ian. Agenția telegrafică din St. Petersburg anunță din Sake-tum. Trupele cari au atacat în 26 l. c. Sandepul a ocupat cea mai mare parte a satelor întărite.

Au perdut 24 ofițeri și 1600 soldați. Partile ost-vest ce ale satelor cari sunt mai bine întărite, Rușii nu le-a atacat și de aici se foloseau de tunuri și arme mecanice contra rușilor. Trupele ruse au părăsit Sandepul și au început din nou să dea foc de tunuri.

Londra, 30 Ian. Corespondentul lui Daily Mail a fost în zilele trecute în Garscoe Selo, unde a vorbit cu un înalt funcționar. Acest funcționar i-a spus că țarul e

serios bolnav, și mereu se sfătuiește cu ministrul și cu generalii. Probabil că sfârșitul sfătuirilor va fi, că războiul din orientul îndepărtat va lua o întorsătură decisivă, oare-ce și acei ce cu câte-va zile înainte păreau că vedeau continuarea războiului, acum din zor unanim pentru a se încheia pace.

— Se pare că Japonia înșgheabă o floare pentru a ținea piept Rușilor, dacă Rojdestvenski ar birui-o pe ceea ce s'a trimis în potruva lui.

— Soldații ruși par a nu ști de regula căpetenie a instrucției militare, că soldatul înainte de toate trebuie să birui pe dușman, că n'are a se îngriji de cei ce cad morți și răniți în jurul lui. Un corespondent al lui „Le Temps“ scrie că a văzut cu mirare adesea regimintele topindu-se din pricină că pe un rănit luau patru sănătoși să-l ducă la ambulanță alți doi duceau pușca și ranița, așa că pentru un soldat rănit plecau 6 teferi din luptă. Al observăție face asupra lui Kuropatkin, care Șaho s'a încăpăținat a comanda singur pe toată linia de bătaie ce-a făcut ca unele regimente din foc să fie nimicite de Japonezi fără ca rezervele, cari erau în apropiere să le vie în ajutor, de oare-ce comandantul lor trebuia să se miște numai la porunca lui Kuropatkin și până să-i meargă stafeta și să vie răspunsul, regimentul a trebuit să se retragă.

A treia observație e că soldații ruși sunt foarte viteji îndărătul întăririlor, în poziții. Aș de înrădăcinată e la ei deprinderea de a se bătă numai apărați cu șanturi etc., în cât în loc de poziție „pozii“ adică poziție întărită. Calitățile încercate pentru războiul defensiv nu ajung de loc pentru cel ofensiv, unde se cere o inițiativă și dezvoltare individuală superioară, plus dibăci de a se folosi de neregularitățile terenului pentru a se feri de focul dușmanului. Japonezii a toate însușirile trebuitoare unor militari și a dovedit-o în acest război și'n ofensivă. Rușii însă erau cu totul desorientați când cu ofensivă din urmă a lui Kuropatkin.

Corespondentul mai constată că tunarii ruși au învățat mult în acest război. La lălu și Vafangku au făcut toate prepozițiile ce se pot face în deosebi la Vafangku (când cu încrezarea lui Stackelberg de a pătrunde spre Port-Arthur așezau tunurile pe muchi de dealuri, de puteau fi atlate lesne, le lăsuau noaptea pe loc și a doua zi Japonezii le știau pozițiile; le înșirau pre-respirate așa că nu puteau concentra focul etc. Mai pe urmă au făcut progrese.

Deci nu priceperea le lipsește tunarilor ruși și școala.

— Baronul Suvematsu, om de stat japonez, zice următoarele: „Istoria Rusiei dovedește că întinderea ambițioasă a unui stat cășunează la urma urmei prăbușirea lui. Despre viitor n'ar voi să se pronunțe. Nu e lezne de văzute ce efect ar putea avea turburările năuntrice din Rusia asupra puterii ostilor. Un lucru e cunoscut dacă turburările vor muia cerbicia partidelor războiului său îl va mai întări. Mișcare e prea puternică pentru a rămânea fără efect“

— În fabrica de arme, fosta a lui Loewel se fabrică, după spusele lui „Berliner Tageblatt“ 500 de tunuri Maxim pentru Rusia. O parte din ele sunt pentru purtat cu oameni, altă parte pentru cai.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 31 Ianuarie n. 1905

— **Lămurire.** În raportul nostru de Caransebeș s'a amintit de neofitul liberal Dr. Brediceanu. Ca nu cumva să se creadă că susamintitul domn ar fi din familia binecunoscută și stimată Coriolan Bredicianu din Lugoj, însemnăm că neofitul liberal s'iscălește Dr. Brădicianu.

— **Petițiune contra mandatului contelui Tisza din Belváros.** Aderenți contelui András Gyula, care se știe căzut numai cu 5-6 voturi în Belváros, față de contele Tisza, vor ataca cu petițiune la Curie mandatul contelui Tisza. Petenții a numeroase dovezi de corupție, presiuni alte ilegalități comise în favorul lui Tisza.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui *Igaz Sándor*.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor-proprietar: George Nichia.

INSERTIUNI și RECLAME.

Prea stimat Public!

Imi permit a Va atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi lăsa bogatele experiențe câștigate ca șef de lină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzută cu delicatessuri digene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toate soiurile.

În alt apartament al localului este culina încălzită, de unde la comandă transportez cele mai bune mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonfiet și alte comande executat prompt și cu eleganță.

Deiszler József

comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de odinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.
(Palatul Nádasdy)

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciornice și bijuterii.

Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră
de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tatra.
Briquette de cărbuni

„ILSE“

de Prusia

cel mai ideal material de încălzit.

Se capătă pentru prețurile cele mai culante cu transport la

RÓTH JÓZSEF

— Intreprindere de transport de mobile. —

ARAD, Eötvös-utca 3. sz.

Primul

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

— ARAD, Piața Libertății —
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint căleat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaere, tot felul de reparări abatjour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comande din provinciile să execute prompt.

Sortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

464

Prețuri culante.

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vind pentru prețurile cele mai culante tot felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat, săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și copii, gîmăntane de școală și piață, masae și batiste alte multe lucruri slesse pe care nu le înșirăm aici.

Cu deosebită stimă:

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

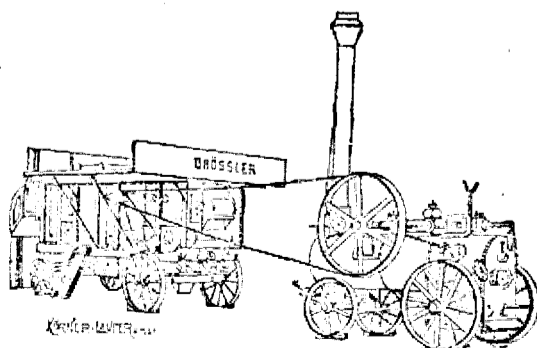
450

Carol Drössler

fabrica ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (jörgányos) motoare de ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe lângă condițiunile favorabile de plată. —

Se trimite cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

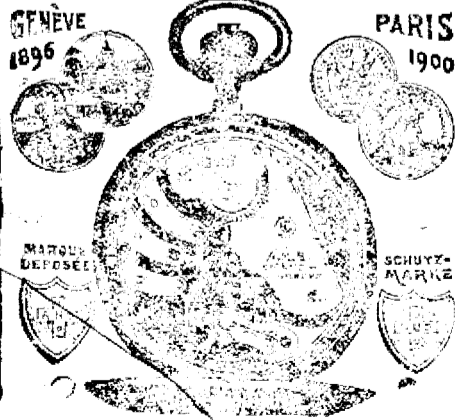
490

HEGEDŰS JÓZSEF

ciasornicar ARAD. juvaelier

— Piața Boros Béni și colțul străzii Nádor. —

Chronométre Alpina

Cel mai ESCELENT ciasornic al veacului.

Union Horlogère
BIENNE-GENEVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.

Prețurile cele mai ieftine.

CIOBAN TEODOR
măstru zidar diplomat.
A R A D, Deală Ferencz-utca 34 sz.
Avem onoare a aduce la cunoștința p. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidiri și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispich cu materie ort fată materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanția de 3 ani.
Primim construiți de planuri, faceri de bungeț pentru prețuri foarte ieftine.

Cu toată stima:
CIOBAN TEODOR.

299

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșata de pe nas și de pe mâni. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

☉ ☉ **Efect instantaneu.** ☉ ☉

Pretul 1 cor.

442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86987.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac sec

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, ținturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, vudul în pat, rfuenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și a tractare normală a medicilor se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat e că vindecă nu numai din timp, ci introduce consistență în corpul omenesc binefăcătorul rent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, pe de altă parte e cel mai seut contra îmbolnăvirilor.

In corpul omenesc binefăcătorul rent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, pe de altă parte e cel mai seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lucrări prețuese cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut și apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 3.

folosibil numai la copii și la femei de condiție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țara și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadasz 42.
colțul str. Kálnai

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA”

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogată, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebreale, cărți de vizită, etc. etc.

☉ ☉ *Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.* ☉ ☉

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsuneț acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.